

**IDENTYFIKACJA I OCENA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ
WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH ORAZ SPOSOBY ELIMINACJI LUB
OGRANICZANIA TYCH ZAGROŻEŃ I ICH SKUTKÓW**

I. Zagrożenia wewnętrzne istniejące¹⁾

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Funkcjonowanie ośrodka wczasowego Grodno II	Przekształcenie ośrodka w obiekt służący celom Parku lub wyłonienie dzierżawcy w drodze przetargu
2	Kompleks edukacyjny Grodno	1. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej. 2. Likwidacja zbędnej infrastruktury. 3. Adaptacja niezbędnych obiektów do celów Parku
3	Punkt Obserwacyjny Marynarki Wojennej w Białej Górze	Zabezpieczenie wysokiego klifu przed erozją wywołaną przez istniejącą infrastrukturę
4	Radiokomunikacyjne wieże Grzywacz i Polana	Docelowa likwidacja tych wież
5	Napowietrzne linie energetyczne	Docelowe okablowanie linii energetycznych kablem podziemnym na odcinkach przebiegających przez Park
6	Funkcjonowanie obiektów: 1) gazociąg, 2) drogi - nr 3 i nr 102, 3) linia kolejowa, 4) drogi powiatowe i gminne, 5) przystań Łunowo, 6) latarnia Kikut	Ograniczenie negatywnego wpływu obiektów, istniejących szlaków komunikacyjnych i linii przesyłowych na przyrodę, poprzez inwestycje „proprzyrodnicze” realizowane w trakcie ich modernizacji lub remontów
7	1. Wzrost ruchu turystycznego. 2. Presja w kierunku szerszego udostępnienia Parku	Ukierunkowanie ruchu turystycznego, poprzez: 1) utrzymanie istniejącej i budowę nowej infrastruktury turystycznej, 2) jednolite, czytelne oznakowanie granicy zewnętrznej Parku, 3) konserwację szlaków, 4) ewentualne korekty przebiegu, 5) wymianę słupów i drogowskazów na węzłach komunikacyjnych, 6) konserwację ścieżek dydaktycznych, 7) konserwację istniejących i instalowanie nowych szlabanów w celu uniemożliwienia wjazdów pojazdów na tereny chronione, 8) budowę zapór (płoty siatkowe, żerdzie, gałęzie) u podnóża wydm i miejsc nielegalnej penetracji, 9) ustawianie tablic informacyjnych z regulaminem Parku i piktogramów, 10) udostępnienie informacji na temat wartości przyrodniczych i kulturowych regionu, 11) stałą kontrolę nasilenia ruchu turystycznego, 12) współpracę z zainteresowanymi podmiotami w

		przedsięwzięciach z zakresu turystyki (w tym tworzenie systemu informacji turystycznej w regionie), 13) czasowe zakazy wstępu na niektóre tereny, wprowadzane ze względów przyrodniczych
8	Pogarszanie bilansu wodnego na obszarze Parku	1. Współdziałanie dyrekcji Parku z organami administracji rządowej i samorządów gminnych w celu ochrony wód powierzchniowych i podziemnych zlewni Parku. 2. Oddziaływanie Parku na miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. 3. Retencjonowanie wód, w tym: 1) konserwowanie, odnawianie infrastruktury technicznej wspomagającej retencję wód, 2) współudział w zasileniu w wodę z ujęcia w Kodrąbku gmin Wolin oraz Międzyzdroje - ochrona zasobów wód podziemnych Parku
9	Występowanie dużych powierzchni gleb zniekształconych i zdegradowanych	1. Przebudowa drzewostanów. 2. Zabiegi pielęgnacyjno-hodowlane regulujące skład gatunkowy i strukturę przestrzenną drzewostanów - dostosowanie do warunków siedliskowych. 3. Pozostawianie w ekosystemach martwej materii
10	Zniekształcenia rzeźby terenu (drogi, ścieżki, wyrobiska)	Stopniowe wyłączanie istniejących dróg wewnętrznych i ścieżek z użytkowania przy wykorzystaniu czynników naturalnych
11	Niewłaściwy względem siedliska skład gatunkowy	1. Przebudowa drzewostanów. 2. Zwiększenie udziału w składzie gatunkowym dębu bezszypułkowego (<i>Quercus petraea</i>) i buka (<i>Fagus L.</i>) (w średniowiekowych drzewostanach sosnowych na siedliskach - boru mieszanego świeżego, lasu mieszanego świeżego i lasu świeżego) - wykonywanie odnowień, podsadzeń i poprawek, kształtowanie zróżnicowanej struktury gatunkowej i przestrzennej pionowej drzewostanu przez wykorzystanie i włączenie do drzewostanu spontanicznie powstałych podrostów, odnowień gatunków rodzimych lub tolerowanych. 3. Pozostawianie w ekosystemach martwej materii organicznej
12	Zanieczyszczenia wód Parku	Współdziałanie dyrekcji Parku z organami administracji rządowej i samorządów gminnych w celu ochrony wód powierzchniowych i podziemnych zlewni Parku
13	1. Udział niepożądanych gatunków w dendroflorze. 2. Ubożenie składów gatunkowych biocenoz. 3. Synantropizacja	1. Eliminacja gatunków obcych i niepożądanych. 2. Popieranie gatunków poświadczonych. 3. Pozostawianie martwej materii. 4. Programy ochronne
14	Nadmierne szkody wyrządzane przez zwierzęta w odnowieniach, podsadzeniach i odnowieniach naturalnych drzewostanów	Zabezpieczenie uszkodzonych powierzchni, poprzez: 1) wykonywanie ogrodzeń lub stosowanie osłon indywidualnych, 2) ograniczenie populacji zwierząt wyrządzających nadmierne szkody w drzewostanach
15	Grunty we władaniu innych podmiotów niż Park, wewnątrz	Wykup gruntów i ich wykorzystanie zgodne z celami Parku

	granic Parku (gospodarka niezgodna z celami Parku)	
16	Zagrożenie grzybami pasożytniczymi	Zabezpieczanie pni po ściętych drzewach na gruntach porolnych
17	Pożary	Ochrona przeciwpożarowa: 1) utrzymanie: a) pasów przeciwpożarowych, b) punktów czerpania wody, c) dróg dojazdowych i pożarowych, d) łączności, 2) patrolowanie terenu Parku z powietrza
18	1. Zachwianie równowagi stanu liczebnego zwierząt. 2. Zanik gatunków występujących wcześniej i obecnie na terenie wyspy Wolin	1. Programy ochrony i restytucji gatunków. 2. Prowadzenie rehabilitacji rannych i chorych zwierząt z terenu Parku. 3. Tworzenie stref ochronnych. 4. Zróżnicowanie składu i wieku drzewostanów. 5. Ochrona siedlisk (w tym drzew obumierających, martwych, wykrotów). 6. Pozostawianie piwniczek, schronów i nieremontowanie strychów zajętych przez gatunek nietoperza (<i>Chiroptera</i>) w okresie marzec-sierpień. 7. Ograniczenie do minimum niepokojenia zwierząt. 8. Zakaz rozbudowywania układów drogowych. 9. Odłowy lub redukcja przegęszczonych populacji zwierząt (w tym populacji gatunków zagrażających lęgowiskom ptaków w delcie Świny). 10. Dążenie do wypracowania programu ochrony i gospodarki populacjami zwierząt leśnych w skali całej wyspy Wolin. 11. Ekspertyzy naukowe dotyczące stanu poszczególnych gatunków
19	Niska świadomość społeczna dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego	Edukacja w zakresie podnoszenia świadomości społeczeństwa w zakresie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego
20	Niedostateczna ilość drewna martwego w zbiorowiskach leśnych	Pozostawianie drzew zamierających i martwych jako naturalnego składnika ekosystemu. Usuwanie jedynie drzew zagrażających bezpieczeństwu użytkowników szlaków turystycznych, dróg publicznych, traktów kolejowej, mieszkańców budynków położonych w sąsiedztwie drzew i powodujących nadmierne zagrożenie pożarowe
21	Zanik gatunków roślin w ekosystemach	1. Utrzymywanie odpowiednich stosunków wodnych, wspieranie działania gmin w celu szybkiego uregulowania gospodarki wodno – ściekowej. 2. Uzgadnianie przez Park zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. 3. Eliminacja gatunków obcych i niepożądanych. 4. Popieranie gatunków pożytecznych. 5. Programy ochronne. 6. Czynna ochrona ekosystemów przez wykaszanie i odkrzaczanie. 7. Pozostawianie drzew martwych i zamierających niezagrażających trwałości lasu. 8. Wypas zwierząt
22	Zagrożenie ze strony owadów	1. Kontrole stanu populacji najważniejszych gatunków.

	mogących występować w nadmiernych ilościach – gradacje	2. Utrzymanie stanu pędraków na terenie szkółki na poziomie zapewniającym możliwość produkowania dobrego materiału sadzeniowego. 3. Wykonywanie ekspertyz
23	Zanieczyszczenia powietrza	1. Ocieplanie budynków. 2. Modernizacja systemów ogrzewania na wykorzystujące bardziej przyjazne dla środowiska nośniki energii, w szczególności odnawialne jej źródła
24	Obce gatunki roślin i zwierząt	1. Eliminacja lub ograniczanie ilości gatunków obcych. 2. Ekspertyzy naukowe dotyczące stanu poszczególnych gatunków
25	Nieszczęśliwe zdarzenia losowe, którym ulegają zwierzęta	1. Leczenie i okresowe przetrzymywanie w celu rehabilitacji zwierząt wymagających opieki. 2. Odpowiednie oznakowanie dróg przecinających Park. 3. Budowa przejść dla zwierząt

II. Zagrożenia wewnętrzne potencjalne¹⁾

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Pogarszanie bilansu wodnego	1. Współdziałanie dyrekcji Parku z organami administracji rządowej i samorządów gminnych w celu ochrony wód powierzchniowych i podziemnych zlewni Parku. 2. Uzgadnianie przez Park zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
2	Zanieczyszczenia wód i gleb Parku	1. Współdziałanie dyrekcji Parku z organami administracji rządowej i samorządów gminnych w celu ochrony wód powierzchniowych i podziemnych na terenie Parku. 2. Prowadzenie modernizacji ciągów komunikacyjnych ze szczególnym uwzględnieniem wymogów ochrony przed skażeniami wód i gleb
3	1. Zachwianie równowagi stanu zwierząt. 2. Zanik gatunków występujących wcześniej i obecnie na terenie wyspy Wolin	1. Programy ochrony i restytucji gatunków. 2. Prowadzenie rehabilitacji rannych i chorych gatunków chronionych z terenu Parku. 3. Tworzenie stref ochronnych. 4. Zróżnicowanie składu i wieku drzewostanów. 5. Ekspertyzy naukowe dotyczące stanu poszczególnych gatunków. 6. Pozostawianie piwniczek, schronów i nieremontowanie zajętych przez gatunek nietoperza (<i>Chiroptera</i>) strychów w okresie marzec-sierpień. 7. Ograniczenie do minimum niepokojenia zwierząt. 8. Zakaz rozbudowywania układów drogowych
4	Nieszczęśliwe zdarzenia losowe, którym ulegają zwierzęta	1. Odpowiednie oznakowanie dróg przecinających Park. 2. Budowa przejść dla zwierząt

III. Zagrożenia zewnętrzne istniejące¹⁾

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Pogarszanie bilansu wodnego	1. Współdziałanie dyrekcji Parku z organami administracji rządowej i samorządami gmin w celu ochrony zasobów wód powierzchniowych i podziemnych w ramach

		zbiornika Główny Zbiornik Wód Podziemnych 102. 2. Uzgadnianie przez Park zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. 3. Retencjonowanie wód w tym: 1) konserwowanie, odnawianie infrastruktury technicznej wspomagającej retencję wód, 2) współudział w zasileniu w wodę gmin Wolin i Międzyzdroje z ujęcia w Kodrąbku
2	Zanieczyszczenia wód Parku	Współdziałanie administracji Parku z organami administracji rządowej w kierunku poprawy jakości wód Zalewu Szczecińskiego
3	Nielegalny połów ryb	1. Współdziałanie Parku z Urzędem Morskim, Inspektoratem Rybołówstwa Morskiego, Policją i Strażą Graniczną w kierunku kontroli ekosystemów wodnych, limitowania ilościowego, czasowego i przestrzennego prowadzonych połowów. 2. Programy ochrony ichtiofauny. 3. Kontrola ekosystemów wodnych. 4. Utrzymanie wyłączenia obszaru jezior śródlądowych Parku z amatorskiego i sportowego połowu ryb (wędkowania)
4	Naruszanie granic Parku (zbieractwo, dojścia do plaż, rekreacja)	1. Utrzymanie i egzekwowanie zakazu wstępu na obszary nieudostępnione. 2. Utrzymanie szlaków turystycznych. 3. Utrzymanie wyłączenia jezior śródlądowych Parku z udostępnienia rekreacyjnego
5	Sporty wodne uprawiane na wodach: 1) Zatoki Pomorskiej i Zalewu Szczecińskiego w tym jezior – Wicka Wielkiego i Wicka Małego, 2) jezior wewnętrznych Parku	1. Współpraca z Urzędem Morskim, Policją i Strażą Graniczną w sprawie limitowania ilościowego, czasowego i przestrzennego dla jednostek z napędem motorowym na wodach morskich Parku. 2. Utrzymanie całkowitego zakazu używania sprzętu pływającego na jeziorach śródlądowych
6	Bariera ekologiczna w postaci dróg nr 3, nr 102 oraz linii kolejowej	1. Modernizacja z uwzględnieniem wymogów kompleksowej ochrony środowiska. 2. Docelowe ograniczenie roli drogi 102 do roli drogi obsługującej ruch lokalny
7	1. Presja urbanizacji na tereny Parku. 2. Zanieczyszczenie powietrza, gleby, wód	1. Współpraca z samorządami w kierunku ochrony Parku. 2. Docelowa zmiana źródeł ogrzewania na oparte o paliwa odnawialne lub ekologicznie czyste. 3. Docelowe skanalizowanie wszystkich jednostek osadniczych na terenie wyspy Wolin
8	Loty cywilnych statków powietrznych	Ograniczenie lotów cywilnych statków powietrznych nad obszarami Parku w przestrzeni do 1000 m nad poziomem terenu, z wyjątkiem służb Straży Granicznej, Urzędu Morskiego, ratownictwa medycznego i przeciwpożarowych
9	Opanowywanie Parku przez gatunki obce roślin i zwierząt	1. Eliminacja lub ograniczanie ilości gatunków obcych. 2. Ekspertyzy naukowe dotyczące stanu poszczególnych gatunków. 3. Współdziałanie z organami administracji rządowej i samorządami wyspy Wolin i Uznam ukierunkowane na preferowanie hodowli rodzimych gatunków roślin i zwierząt

IV. Zagrożenia zewnętrzne potencjalne¹⁾

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Zanieczyszczenia wód Parku	Współdziałanie administracji Parku z organami administracji rządowej w kierunku poprawy jakości wód Zalewu Szczecińskiego
2	Ruch statków w granicach Parku, powodujący płoszenie zwierząt i zanieczyszczenie wód	Limitowanie ilościowe, czasowe i przestrzenne ruchu jednostek z napędem motorowym na wodach morskich – współdziałanie Parku z Urzędem Morskim, Strażą Graniczną
3	Rozwój motoryzacji, w szczególności rozbudowa sieci dróg	Współudział w opracowywaniu strategii ciągów komunikacyjnych w skali regionu
4	Budowa elektrowni wiatrowych, stanowiących barierę antropogeniczną dla awifauny	Współdziałanie z organami samorządu terytorialnego i wojewodą w zakresie ochrony krajobrazu estuarium Odry
5	1. Budowa nowych ośrodków wczasowych przy granicach Parku – zakłócenie walorów krajobrazowych. 2. Nadmierna presja antropogeniczna	Współdziałanie z organami samorządu terytorialnego i wojewodą w zakresie właściwego zabezpieczenia otoczenia Parku

¹⁾ Zagrożenia uszeregowano od najistotniejszego.

SPOSOBY OCHRONY CZYNNEJ NA OBSZARACH OCHRONY CZYNNEJ I KRAJOBRAZOWEJ

I. Sposoby ochrony czynnej na obszarach ochrony czynnej

A. W ekosystemach leśnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Regulacja składu gatunkowego i zagęszczenia drzew w drzewostanach zniekształconych gospodarką człowieka – zabieg o charakterze trzebieży późnej	136,13 ha	Oddziały – 26g,h, 27d, 32c, 36c, 38a, 51b,c, 52c,55f, 57g, 63d,g, 65b,d,j, 66a,b, 69f, 70b,c,f,i, 77b, 83g, 90f,j, 106d,h, 124a, 138a,b
2	Produkcja materiału sadzeniowego (dąb bezszypułkowy (<i>Quercus petraea</i>)) w szkółce gospodarczej, w celu jego wykorzystania podczas odnowień w ekosystemach leśnych	0,46 ha	Oddział 110p
3	Pielęgnowanie gleby obejmujące ręczne wykaszanie niepożądanych roślin w uprawach leśnych	3,50 ha	Oddziały-35b, 61h
4	Pielęgnowanie drzewek dębu bezszypułkowego (<i>Quercus petraea</i>) w uprawach	1,00 ha	Oddział 43l
5	Regulacja składu gatunkowego i struktury młodników – zabieg o charakterze czyszczeń wczesnych	1,20 ha	Oddziały- 148f,k
6	Regulacja składu gatunkowego i struktury młodników – zabieg o charakterze czyszczeń późnych	7,81 ha	Oddziały – 16nx,41a,43l,47k,128h
7	1. Usuwanie z dolnych pięter lasu ekspansywnych gatunków obcych: 1) czeremchy amerykańskiej (<i>Padus serotina</i>), 2) robinii białej (<i>Robinia pseudoacacia</i>), 3) śnieguliczki (<i>Symphoricarpus sp.</i>), 4) świerka pospolitego (<i>Picea abies</i>). 2. Przygotowanie powierzchni do podsadzeń w ramach przebudowy drzewostanów, w kierunku zgodności z warunkami siedliskowymi	17,76 ha	Oddziały - 1Ac,1Ad,6Ab, 24l,47k,87i, 101b,f, 119k
8	Kontrola stanu zagrożenia drzewostanów - poszukiwania szkodliwych owadów w ściółce oraz kontrola zapędrczenia gleby na	26 prób	Obszar objęty ochroną czynną

	szkółce		
9	Kontrola występowania brudnicy mniszki (<i>Lymantria monacha</i>) - wywieszanie pułapek feromonowych	14 sztuk	Obszar objęty ochroną czynną
10	Naprawa istniejących ogrodzeń powierzchni intensywnie przebudowywanych drzewostanów zniekształconych i zdegradowanych	2200 m	Oddziały - 26j,k,l, 47k,l, 50d,57g, 12o, 43l,m, 61h, 62jx, 65g, 70k,g, 109d, 69, 92, 93i,k,m, 96d, 97, 113f,fx, 114, 128h, 137c, 139b,c,140a, 143g,h,145a,b, 146a,b, 147f, 148a,b,d,f,k,
11	Odstrzały redukcyjne zwierząt łownych występujących w nadmiernym zagęszczeniu zapobiegające szkodom wyrządzanym w odnowieniach naturalnych, zwierzynie drobnej i na terenach zurbanizowanych (uprawy rolne): 1) jeleni (<i>Cervus elaphus</i>), 2) jenot (<i>Nyctereutes procyonoides</i>), 3) lis (<i>Vulpes vulpes</i>), 4) dzik (<i>Sus strofa</i>)	5 sztuk 3 sztuki 2 sztuki 30 sztuk	Obszar objęty ochroną czynną
12	Ochrona przeciwpożarowa – wykonanie, utrzymywanie pasów przeciwpożarowych przez: 1) mineralizację gleby, 2) usuwanie materiałów łatwopalnych wzdłuż dróg, szlaków na odległość do 30 m od pasa drogowego	39,03 km	Oddziały – 7-10, 11-18, 25-30, 32-34, 35b, 36- 40, 41l, 42b,c,d,f, 44-46, 47k, 48 - 49, 62j,n,o,w, 63a,b,c,d,g,65a,g,h,i,67, 68, 69a,p, 70k,l,m, 71j,k, 75c, 83a,85a,b, 86a,f,g,h, 88- 90, 91a,g,101b,f,fx, 102a,d, 106-107,108a,b,c,109c,d,g,s, 110An,Aw,z, 111a,b,d,f,h,g,i,k,n, 112c,b,g, 116-118, 128d,c, 128Ak, 128B, 129-132, 148j,m
13	Zabezpieczanie obszarów przed szkodami ze strony nadmiernego ruchu turystycznego – remonty, konserwacja oraz budowa nowych urządzeń turystycznych (m.in.: stelaże pod tablice informacyjne i witacze, wiaty przeciwdeszczowe)	30 sztuk 5 sztuk	Oddziały - 2-7, 14-18, 24-25,40-41, 68,70,97, 110-114,122,128,138-139,143-148 Oddziały – 3dx,14f,18n, 128Aa,128d
14	Ochrona przed erozją – utrzymywanie i budowa urządzeń zabezpieczających wzdłuż szlaków turystycznych: 1) wymiana podstopni w schodach ziemnych, 2) barier 2 żerdziowych, 3) ogrodzenia ze sztachet wokół żywotnika	80 sztuk 1160 m 60 m	Oddziały -16i,l,128d Oddziały - 6i,7i,16i,l,24l,48a,128Aa,148m Oddział 112i
15	Zabezpieczenie stanowiska pajęcznicy liliowatej (<i>Anthericum liliago</i>) przez fladrowanie oraz usuwanie siewek krzewów	0,06 ha	Oddział 90d
16	Wytyczenie i zagospodarowanie szlaku przyrodniczo-historycznego Kawcza Góra-Biała Góra wraz z zejściem na plażę w rejonie Kawczej	1 sztuka	Oddziały -15Bf,Bj,Bg, 16a,d

	Góry (na etapie realizacji)		
17	Wykonanie dojścia i zejścia z klifu z kompleksu Biała Góra (na etapie projektowania)	1 sztuka	Oddziały -15a,b,c,d,f
18	Wykonanie ścieżki rowerowej z Międzyzdrojów do Wiselki na odcinku przebiegającym przez Park wraz z infrastrukturą turystyczną (na etapie projektowania)	długość około 10 km	Obszar objęty ochroną czynną – wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 102
19	Montaż rogatek w celu ograniczenia wjazdów pojazdów mechanicznych	31 sztuk ²⁾	Drogi Parku dochodzące do dróg publicznych

B. W nieleśnych ekosystemach lądowych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Ręczne wykaszanie łąk trzęślicowych, zebranie skoszonej masy i wywiezienie poza teren Parku (realizacja zadania - wrzesień 2013 r.)	2,50 ha ³⁾	Oddziały - 202a,m
2	Letnie koszenie roślinności w celu uzyskania właściwej struktury w biotopach ginących gatunków roślin i ptaków (realizacja zadania lipiec – wrzesień 2013 r.)	10,00 ha ³⁾	Oddział 213d,
		0,50 ha ³⁾	Oddział 122z
3	Prowadzenie ekstensywnego wypasu i ekstensywnej gospodarki łąkarskiej dostosowanej do celów ochrony i restytucji siedlisk rzadkich gatunków ptaków oraz unikalnych zbiorowisk roślinnych (zadanie realizowane w ramach wieloletniej umowy dzierżawy z uwzględnieniem szczegółowych ekspertyz): 1) koszenie działek kośnych oraz pastwisk po zakończonym wypasie od 1 sierpnia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r., 2) wypas do 30 listopada 2013 r., 3) okresowe zwiększenie obsady bydła na pastwiskach do 1,5 DJP na hektar, mające na celu ograniczenie ekspansji trzciny (<i>Phragmites</i>)	440,25 ha	Oddziały - 206b, 207c, 208c, 211c
4	Ograniczenie ekspansji olszy czarnej (<i>Alnus glutinosa</i>) i wierzb (<i>Salix sp.</i>) w płatach szuwarów kłociowych i szuwarów trzcinowych z woskownicą europejską (<i>Myrica gale</i>)	4,00 ha ³⁾	Oddział 202 m
5	Wycięcie samosiewów sosny (<i>Pinus sp.</i>), osiki (<i>Populus tremula</i>) oraz odrostów tarniny (<i>Prunus spinosa</i>) i czerwchy amerykańskiej (<i>Padus serotina</i>) w murawach	0,55 ha ³⁾	Oddziały - 122y,126j
6	Skoszenie łąki, zebranie i wywiezienie pokosu poza teren Parku (realizacja zadania w miesiącach lipiec – sierpień 2013 r.)	3,10 ha ³⁾	Oddziały - 110Am, 110Ap
7	Koszenie roślinności łąkowo- murawowej oraz występujących tam agregacji trzcinnika piaskowego (<i>Calamagrostis epigejos</i>), wywiezienie skoszonego materiału poza teren zabiegu (realizacja zadania lipiec – sierpień 2013 r.)	7,84 ha ³⁾	Oddziały - 122bx,y,125s,w, 126f,i,j
8	Utrzymanie stanowisk mikołajka nadmorskiego (<i>Eryngium maritimum</i>) - usuwanie odrostów wierzby	1,85 ha	Oddziały -1Ab,10o,10Ab

	kaspijskiej(<i>Salix alba</i>), czerwemchy amerykańskiej (<i>Padus serotina</i>), robinii białej (<i>Robinia pseudoacacia</i>) z wyłożeniem materiału na przedpolu wydmy		
9	Odsłonięcie stanowisk kłoci wiechowatej (<i>Cladium mariscus</i>) oraz woskownicy europejskiej (<i>Myrica gale</i>)	2,00 ha ³⁾	Oddziały - 202a,m
10	Naprawy, zdejmowanie i zakładanie odcinków ogrodzeń przy fragmentach klifów i wydm	800 m	Oddziały - 6r,7s
11	Wykaszenie szuwarów turzycowych mające na celu utrzymanie stanowisk i biotopów gatunków chronionych	111,00 ha ³⁾	Oddziały - 201i, 204b,213d

C. W ekosystemach wodnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Wspólne z Inspektorem Rybołówstwa Morskiego kontrolowanie wykonywania rybołówstwa kulturowego na wodach morskich	Według potrzeb	Oddziały - 203a, 205f, 206a, 207a,b, 208a,b, 209c, 211b, 212a,b,c, 213f,d,c, 214a
2	Budowa przystani (na etapie projektowania) dla parkowych jednostek pływających, obejmująca: 1) umocnienie linii brzegowej, 2) wykonanie pomostu do cumowania	Na odcinku 155 m ⁴⁾	Oddziały - 128l,k

II. Sposoby ochrony czynnej na obszarach ochrony krajobrazowej

A. W ekosystemach leśnych

Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
Ochrona przeciwpożarowa: 1) wykonanie, utrzymywanie pasów przeciwpożarowych, poprzez mineralizację gleby, 2) usuwanie materiałów łatwopalnych wzdłuż dróg, szlaków na odległość do 30 m, od linii energetycznej i pasa przeciwpożarowego	6,40 km	Oddziały - 131i, 132h,j,l, 138c, 142h, 143f, 144a, linia kolejowa PKP wzdłuż oddz. 41, 42, 62, 63, 64, 82, 83, 101, 102

B. W nieleśnych ekosystemach lądowych

Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
Ochrona przeciwpożarowa – utrzymywanie pasów przeciwpożarowych przez mineralizację gleby	0,15 km	Oddział 109o

¹⁾ Ekosystemy leśne, nieleśne i wodne podzielone są na oddziały oznaczone liczbą lub liczbą i dużą literą, pododdziały oznaczone literą, zgodnie z mapą przeglądową Parku, sporządzoną przez Park w skali 1:10000, według stanu na 1.01.1998 r. Obszar całego Parku podzielony jest na 6 obwodów ochronnych. Mapa znajduje się w siedzibie Parku w miejscowości Międzyzdroje.

²⁾ Zadanie zrealizowane będzie po uzyskaniu środków z funduszu leśnego.

³⁾ Zadanie realizowane będzie zgodnie ze szczegółowymi ekspertyzami. Rozmiar realizowanych zadań uzależniony będzie od uzyskania zewnętrznego finansowania.

⁴⁾ Realizacja zadania będzie możliwa po uzyskaniu środków zewnętrznych na sfinansowanie jego kosztów.

SPOSOBY OCHRONNY CZYNNEJ GATUNKÓW ROŚLIN I ZWIERZĄT

I. Ochrona czynna gatunków roślin na obszarach ochrony czynnej

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Pajęcznica liliowata (<i>Anthericum liliago</i>)	Zabezpieczanie stanowiska	1. Rozstawienie fladr wokół stanowiska. 2. Usuwanie siewek, nalotu drzew i krzewów lub wypas istniejącego stanowiska po okresie kwitnienia
2	Mikołajek nadmorski (<i>Eryngium maritimum</i>)	Utrzymanie stanowisk	Usuwanie odrostów wierzby kaspijskiej (<i>Salix acutifolia</i>) i wyłożenie wyciętego materiału na przedpolu wydmy
3	Kłóć wiechowata (<i>Cladium mariscus</i>)	Utrzymanie i odsłonięcie stanowisk	Koszenie ręczne i usunięcie trzciny (<i>Phragmites</i>) oraz olszy czarnej (<i>Alnus glutinosa</i>)
4	Woskownica europejska (<i>Myrica gale</i>)		
5	Grzybieńczyk wodny (<i>Nymphoides peltata</i>)	Restytucja gatunku	Wysadzanie kłaczy i monitoring

II. Ochrona czynna gatunków zwierząt na obszarach ochrony czynnej

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Żubr (<i>Bison bonasus</i>)	Hodowla zachowawcza	1. Prowadzenie hodowli zachowawczej w Ośrodku Hodowli Żubrów. 2. Utrzymanie ośrodka (obsługa, remonty ogrodzeń i urządzeń hodowlanych, gospodarka paszowa, opieka weterynaryjna, itp.)
2	1. Bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>). 2. Kania ruda (<i>Milvus milvus</i>). 3. Kania czarna (<i>Milvus nigrans</i>). 4. Rybołów (<i>Pandion haliaetus</i>). 5. Sokół wędrowny (<i>Falco peregrinus</i>)	Ochrona miejsc rozrodu i przebywania	Utrzymanie dotychczasowych stref ochronnych miejsc lęgowych i przebywania oraz utworzenie nowych – według potrzeb
3	Wodniczka (<i>Acrocephalus paludicola</i>)	Ochrona biotopów lęgowych	Wykaszenie i wypas roślinności w celu uzyskania właściwej struktury w biotopach
4	Gatunki chronione	Rehabilitacja	Prowadzenie rehabilitacji zwierząt z terenu Parku

**WYKAZ OBSZARÓW OBJĘTYCH OCHRONĄ ŚCISŁĄ, CZYNNĄ I
KRAJOBRAZOWĄ**

Lp.	Rodzaj ochrony	Lokalizacja ¹⁾	Powierzchnia ogółem
1	Ochrona ścisła	1. Obszar ochrony ścisłej imienia S. Jarosza, oddziały - 1Al, 1Bb,d,fx, 1Cb,g,i, 1Db,c,d,f,g,j-p, 1k-t,tx, 2a-d,f,h-m, 3a,b, 4a-c,cx, 5r. 2. Obszar ochrony ścisłej im. Z. Czubińskiego, oddziały - 10Bf,g, 11a-p, 12a-n, 13a-d,f,g, 14a,b,c,dx,g,h. 3. Obszar ochrony ścisłej imienia M. Raciborskiego, oddział 25f,g. 4. Obszar ochrony ścisłej imienia B. Dyakowskiego, oddziały -121j,k,l, 122a-d,r,s,t, 125a-f,h-m, y, z, ax, bx, cx, dx, fx, gx, 131d. 5. Obszar ochrony ścisłej imienia W. Szafera, oddziały - 126l,n,o, 127, 128a,f, 128Az, 132a-i, 133a-g, 134b. 6. Obszar ochrony ścisłej imienia A. Wodiczki, oddziały - 135h,i, 140d, 141d,f,j-m, 145d, 146f,g, 215a. 7. Obszar ochrony ścisłej „Drożkowe Łąki”, oddziały - 201g,h,j,k,l, 202b,d-l, 204a	500,19 ha
2	Ochrona czynna	Oddziały - 1Aa-k, 1Ba,c,g,f, 1Ca,c,d,f,h,j,k, 1Da,h,i, 1w, 2g,n,o, 3c-i, dx, 4bx,d-ax, 5a-p, 6-10, 10A, 10Ba-d,h-l, 11r-w, 12o-t, 13h,i,j,k,l, 14dy,f,i-w, 15, 15A, 15B, 16, 17, 18a-l,n,o-część, 19-24, 25a-d,h-gx, 26-41, 42a-d,f, 43-45, 46a,b,c,dx,f-n,ox,tx, 47, 48a-i,k,l,m, 49-67, 68a-c,f-n, 69-87, 88a-d, f-k, 89-108,109a-k,n,p-hx, 110, 110A, 110B, 111, 112, 113a-t,fx,jx, 114-120, 121a-i, 122f-p,w-nx, 123, 124, 125g,n,o,r-w, 126f-k,m,p, 128b-d,g,h,j-m,dx, 128Aa,b-d,f-k,l,m-y,ax, 128B-131, 132j-l, 133h-l, 134a,c-i, 135a-g, 136-139, 140a,b,c, 141a-c,g-i, 142-144, 145a-c, 146a-d, 147, 148, 201a-c,dx,fx,i,m-z, 202a,c,m, 203, 204b-k,m-cx, 205a-f,hm, 206-214, 215b oraz wody Zatoki Pomorskiej	10373,09 ha
3	Ochrona krajobrazowa	1. Grunty Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym Parku - 2,47 ha, obejmujące obszary w oddziałach - 46r,s, 48j, 68d, 109l,m,o, 122x, 125p, 205g. 2. Grunty Skarbu Państwa we władaniu innych podmiotów - 60,08 ha. 3. Grunty stanowiące własność innych podmiotów niż Skarb Państwa - 1,57 ha	64,12 ha
Razem			10937,40 ha

¹⁾ Ekosystemy leśne, nieleśne i wodne podzielone są na oddziały oznaczone liczbą lub liczbą i dużą literą, pododdziały oznaczone literą, zgodnie z mapą przeglądową Parku, sporządzoną przez Park w skali 1:10000, według stanu na 1.01.1998 r. Obszar całego Parku podzielony jest na 6 obwodów ochronnych. Mapa znajduje się w siedzibie Wolińskiego Parku Narodowego w miejscowości Międzyzdroje.

**MIEJSCA UDOSTĘPNIANE W CELACH NAUKOWYCH, EDUKACYJNYCH,
TURYSTYCZNYCH I REKREACYJNYCH, Z PODANIEM MAKSYMALNEJ LICZBY
OSÓB MOGĄCYCH PRZEBYWAĆ JEDNOCZEŚNIE W TYCH MIEJSCACH**

I. Udostępnianie obszarów w celach naukowych

Lp.	Miejsca udostępnienia ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	Monitoring środowiska wodnego Parku - badanie wód podziemnych: 1) Obwód Ochronny Wicko, oddziały - 88b, 104a, 2) Obwód Ochronny Wisłka, oddziały - 55i, 10Ak, 3) Obwód Ochronny Wapnica, oddziały - 129d, 126f, 128Aa, 4) Obwód Ochronny Międzyzdroje, oddziały - 17d, 40c, 60a, 63b, 42c	20 osób dla każdego z miejsc
2	Monitoring środowiska wodnego Parku - badanie wód powierzchniowych: 1) Obwód Ochronny Warnowo, oddziały - 110 Ba, i, g, 110z, 110w, 110Aa, f, 2) Obwód ochronny Wisłka, oddział 10Am, 3) Obwód Ochronny Wapnica, oddziały - 128 l, 128Ac, 128n, 125 f, 135, 141, 4) Obwód ochronny Wodny, oddziały - 203, 205, 211c	20 osób dla każdego z miejsc
3	Stacja meteorologiczna, obwód Ochronny Warnowo, oddział 113p	4
4	Stacja monitoringu przyrodniczego Grodno, Obwód Ochronny Wisłka, oddział 10A	4
5	Stacja Monitoringu Środowiska Przyrodniczego w Białej Górze, stacja meteorologiczna, obwód ochronny Międzyzdroje, oddział 15Bg	15
6	Obwód Ochronny Międzyzdroje, oddział 15Bg: 1) Stacja Monitoringu Środowiska Przyrodniczego Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, 2) Budynki UAM Poznań nr 8, 8a, 8b	100
7	Budynki Archiwum Państwowego w Szczecinie, Obwód Ochronny Międzyzdroje, oddział 15Bg	30
8	Budynek Państwowego Instytutu Geologicznego w Warszawie – Obwód Ochronny Międzyzdroje, oddział 15Bg	30
9	Obwód Ochronny Wodny - oddziały 206b, 207c, 208c, 211c	20

II. Udostępnianie obszarów w celach edukacyjnych

Lp.	Miejsca udostępnienia ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	Centrum Edukacyjno- Muzealne Wolińskiego Parku Narodowego, Obwód Ochronny Międzyzdroje, oddział 18n	600
2	Zagroda Pokazowa Żubrów, Obwód Ochronny Międzyzdroje, oddziały - 39p,r,s,t,w,j,k,m,n,l, 40d,i,j,k,h, 41a,b	200
3	Obiekt Edukacyjno-Turystyczny „Wiatrak”, Obwód Ochronny Międzyzdroje, oddział 18k	100
4	Obiekt Edukacyjny, budynek nr 3, Obwód Ochronny Międzyzdroje, oddział 15Bg	100
5	Kompleks edukacyjny Grodno, Obwód Ochronny Wiselka, oddział 110A	150

III. Udostępnianie obszarów w celach turystycznych

Lp.	Miejsca udostępniania ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	Dojście do zejścia i zejście z klifu, z kompleksu Biała Góra (na etapie projektowania), Obwód Ochronny Międzyzdroje, oddziały – 15a,b,c,d,f	100
2	Płatne niestrzeżone miejsce postojowe Jezioro Turkusowe, Obwód Ochronny Wapnica, oddział 128Aa	220
3	Płatne niestrzeżone miejsce postojowe Kwasowo, Obwód Ochronny Międzyzdroje, oddział 40c	200
4	Płatne niestrzeżone miejsce postojowe Gosań, Obwód Ochronny Międzyzdroje, oddziały 13j,d	100
5	Miejsce postojowe przy J. Czajcze, Obwód Ochronny Warnowo, oddział 111a	30
6	Punkt widokowy Kawcza Góra, obwód ochronny Międzyzdroje, oddział 16d	40
7	Punkt widokowy Gosań, Obwód Ochronny Międzyzdroje, oddział 14f	50
8	Punkt widokowy Wzgórze Zielonka, Obwód Ochronny Wapnica, oddział 128dx	80
9	Punkt widokowy Piaskowa Góra, Obwód Ochronny Wapnica, oddział 128Ah	40
10	Obiekt turystyczny Zagroda Pokazowa Żubrów, Obwód Ochronny Międzyzdroje, oddziały - 39 – 40	200
11	Obiekt turystyczny „Wiatrak”, Obwód Ochronny Międzyzdroje, oddział 18k	100
12	Stanowisko broni V3, Obwód Ochronny Wicko, oddział 90d	100

IV. Udostępnianie obszarów w celach rekreacyjnych

Lp.	Miejsca udostępniania ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	Plaża Świętouść, Obwód Ochronny Wiselka, oddziały - 1Aa, 1Ba, 1Ca	1200
2	Plaża Wiselka, Obwód Ochronny Wiselka, oddziały - 4bx, 5p, 6r, 7s	1400
3	Plaża Grodno II, Obwód Ochronny Wiselka, oddział 9ax	200
4	Plaża Grodno, Obwód Ochronny Wiselka, oddziały 10Aa, 10Ba	200
5	Plaża Międzyzdroje, Obwód Ochronny Międzyzdroje, oddział 16z	400
6	Przystań żeglarska Łunowo, basen jachtowy, Obwód Ochrony Wodny, oddział 205g	120
7	Ośrodek wypoczynkowy Grodno II, Obwód Ochronny Wiselka, oddziały 8f, 9b, c, f, h, i	200
8	Kampingi, Obwód Ochronny Międzyzdroje, oddział 18k	20
9	Obszary morskie poza strefą roślinności wynurzonej	10 załóg
10	Obszar Zatoki Pomorskiej na odcinkach: 1) od 411,0 km do 407,3 km brzegu morskiego (od Białej Góry w kierunku wschodnim do granicy plaży Grodna), 2) od 402,0 km do 400,0 km (od latarni Kikut w kierunku wschodnim do plaży w Świętouściu)	100 osób dla każdego z miejsc
11	Wsteczna Delta Świny i Zalew Szczeciński (poza strefami roślinności wynurzonej)	100

¹⁾ Ekosystemy leśne, nieleśne i wodne podzielone są na oddziały oznaczone liczbą lub liczbą i dużą literą, pododdziały oznaczone literą, zgodnie z mapą przeglądową Parku, sporządzoną przez Park w skali 1:10000, według stanu na 1.01.1998 r. Obszar całego Parku podzielony jest na 6 obwodów ochronnych. Mapa znajduje się w siedzibie Parku w miejscowości Międzyzdroje.